



KUNST MET TAART
Thé Tjong-Khing
Lannoo
(door Bert Wastijn)

OVER DE MAKER

Thé Tjong-Khing (1933) is een Chinees-Nederlandse striptekenaar en illustrator. Om verwarring te vermijden: de familienaam luidt Thé, en Tjong-Khing is zijn voornaam. Na een studie aan de Seni Rupa-kunstacademie te Bandung, ging hij in 1956 naar Nederland en begon als tekenaar bij Toonder Studio's. In 1970 werd hem door kinderboekenschrijfster Miep Diekmann gevraagd illustraties te maken bij haar boek *Total loss*. Zo werd hij freelance-illustrator en illustreerde meer kinderboeken, onder andere van Guus Kuijer, Els Pelgrom, Sylvia Vanden Heede en Dolf Verroen. (www.wikipedia.com)



De stijl van Thé Tjong-Khing heeft een hele evolutie doorgemaakt. Voor 1975 zijn zijn tekeningen erg realistisch, op het naturalistische af, met duidelijke strip-invloeden. Daarna worden zijn illustraties soberder. Hij gaat tekenen op een manier die dichtbij die van kinderen staat: een beetje onbeholpen en naïef. Hij gebruikt vaak pen en inkt, maar evenzeer potlood. (jeugdliteratuur.org)

Thé Tjong-Khing sleepte met zijn illustraties al verschillende prijzen in de wacht, waaronder de Woutertje Pieterse Prijs, een Zilveren Penseel en de Max Velthuijs-prijs. *Kunst met Taart* is een boek dat verder gaat op de reeks *Waar is de taart?*, *Picknick met taart* en *Verjaardag met Taart*.

KORT SAMENGEVAT

Het schilderij van mevrouw Hond wordt gestolen. De dieren zetten de achtervolging in en komen zo terecht in de grote kunstwerken uit de geschiedenis. Doorheen dit woordloos boek ontdek je niet alleen of ze de boef kunnen vatten en het schilderij opnieuw kunnen bemachtigen. Ook kom je terecht in een ware vete tussen familie varken en familie konijn.

1. VOOR HET LEZEN

Raad het Plaatje - Memory

Dit verhaal bestaat uit heel wat duidelijke personages en elementen. Eén manier om die elementen te introduceren is via een memory-spel.

Materiaal:

- memory-kaartjes uit bijlage (vergeet niet elke pagina 2 maal af te drukken!) op papier en eventueel geplastificeerd. Om 'doorzicht' te voorkomen, kan karton of gekleurd papier helpen om als 'bovenkant' te dienen.

Opdracht:

- 1 De kaarten worden met hun 'onbedrukte' kant naar boven gelegd.
- 2 De kinderen mogen elk om beurt twee afbeeldingen omdraaien. Hebben ze een duo, dan mogen ze die ergens ophangen (of langs de kant leggen). Ze mogen, indien dat lukt, ook beschrijven wat ze op de afbeelding zien.
- 3 Als alle kaarten omgedraaid zijn, mogen de kinderen proberen te raden waar het boek over zou gaan. (Als je de titel nog niet hebt verklapt.)

Gesprek over het boek

Tips bij een kringgesprek: Bij het kringgesprek maak je meestal tijd om eerst duidelijke afspraken te maken. Zo bepaal je onder andere wanneer iemand aan het woord is (praatstok, wijzen, vingers omhoog, tong uitsteken ...) en op welke manier je het gesprek afrondt. Ook wordt aan de kinderen vooraf gevraagd wat zij zouden doen als iemand zich niet aan de afspraken houdt. Zo kunnen ze zelf de consequentie bepalen bij het breken van de afspraken. Bij een vaste groep kinderen kan het goed zijn om die afspraken in het begin te maken en vast te leggen voor het hele parcours. Bij elk (kring)gesprek kun je hier dan ook naar verwijzen.

De rode draad in dit kijkboek is de (droom over de) diefstal van het kunstwerk van mevrouw Hond. Naast de introductie van de verschillende kunstenaars en –stromingen, is het ook interessant om over (kunst)dieven te praten.

Richtvragen:

- Wat weten jullie over 'dieven' of 'boeven'? (*Geen goede meneer/mevrouw, ...*)
- Wat doet een dief eigenlijk? (*Iets nemen dat niet van hem is, inbreken, iets kapot maken ...*)
- Wat steelt een dief allemaal? (*auto's, gsm's, tv's ...*)
- Zou een dief ook een schilderij (kunstwerk) kunnen stelen? Waarom wel/niet? (...)
- Waar kun je schilderijen en kunstwerken vinden? (*Thuis, op school, in de bibliotheek, in een museum ...*) Pols zeker ook eens wie al naar een museum is geweest en hoe hun beleving daarbij was.

In dit verhaal wordt het schilderij van mevrouw Hond gestolen. We gaan nu samen ontdekken hoe dat afloopt.

2. TIJDENS HET LEZEN

Tips en opvallende elementen

- Dit verhaal bevat geen tekst. Je kan dus niet gewoon voorlezen. Het boek leent zich ertoe om de kinderen het op eigen tempo te laten doornemen. Afhankelijk van de grootte van de groep, is een gezamenlijke leeservaring dus minder optimaal.
- Er lopen verschillende verhaallijnen door het boek. Niet alleen komen de personages van het ene schilderij in het andere terecht. Er is ook:
 - o de verhaallijn van de familie Varken en de familie Konijn. Je kan kinderen hier ook attent op maken tijdens het lezen. Bv. 'Wat gebeurt hier nu met mevrouw Varken of dit Konijn?' (Als ze het zelf al niet opmerken.)
 - o de verpleegster die verschillende dieren doorheen het boek verzorgt: mevrouw Hond (van de ladder gevallen), mevrouw Varken (had op haar hoofd gekregen) ...
 - o het kleine konijntje dat zich niet veel zorgen maakt over de ruzies van zijn/haar familie en doorheen de pagina's met heel veel elementen speelt (en zich prikt om daarna verzorgd te worden). Leuk om te weten: het prikken van het konijntje aan het gras verwijst naar het schilderij van Co Westerik (te zien in het museum op de eerste droompagina).
- Tijdens het lezen kunnen de kaartjes van de memory ook gebruikt worden om elementen van de kunstenaars te ontdekken. Zo maak je van dit boek ook een 'zoekboek'. Dit kan ook een leuke introductie van kunstenaars zijn voor de ouders of begeleiders.

3. NA HET LEZEN

Kringgesprek over het boek (beschouwen)

Richtvragen over het verhaal

A / De diefstal van het schilderij

- Wie heeft het schilderij gestolen? (*De vos in de gestreepte outfit.*)
- Hoe zijn de dieren erin geslaagd om de dief te vatten? (*Achtervolgd, in een boot, lopend, ...*)
- Op het einde van het verhaal hebben ze het schilderij gelukkig terug. Maar is het schilderij eigenlijk echt gestolen? (*Nee: hond was aan het dromen.*)

B / De ruzie tussen de verschillende families

- Waarom was mama Konijn zo boos op mevrouw Varken? (*Ze was op de tenen van het kleine konijn gaan staan. Mama Konijn heeft daarom ook mevrouw Varken een klop op het hoofd gegeven.*)
- Hoe komt het dat meneer Varken plots zo boos was op de familie Konijn? (*Omwillen van de klop op het hoofd van mevrouw Varken door mama Konijn.*)
- Wanneer in het verhaal maken de twee families het weer goed? (*Op de pagina met het bootje op het eiland.*) En hoe doen ze dat? (*Door er even over te praten. Meneer varken probeert het uit te leggen aan mama Konijn (die nog steeds boos is.)*)

C / De avonturen van klein konijn

- Het kleine konijn had ondertussen ook heel veel plezier. Hebben jullie gezien wat het konijn allemaal gedaan heeft? (*Springtouw, bloemetjes plukken ...*)
- Er was ook een tweede klein konijn: het konijn dat als een ridder verkleed was. Wat zou hij/zij gedaan hebben tijdens het grote avontuur? Want hij/zij liep er niet achter. (*Misschien heeft hij het museum verder bewaakt?*)
- Wat vinden de kinderen van het einde? Was het (on)verwacht? Waarom?

Richtvragen over de illustraties

Indien hiervoor tijd is, is het wel leuk om alle prenten te bekijken en eventueel ook de link te leggen met de kaartjes van de memory.

- Hoe hebben de kinderen het lezen van een boek zonder woorden beleefd? Wat vinden ze daarvan? (*Prettig, leuk, niet zo leuk, saai ... en waarom?*)

Vragen die je bij elke dubbele pagina kunt stellen:

- Wat zie je allemaal op de tekening? (Probeer ook te polsen naar andere elementen dan de dieren.)
- Welke kleuren gebruikt de illustrator hier?
- Heeft de illustrator dingen getekend zoals ze ook in het echt zijn? (kleurgebruik, grootte ...)?
- Was het hen opgevallen dat de landschappen telkens op een andere manier zijn getekend dan de personages, omdat ze zijn geïnspireerd op allemaal andere kunstwerken?
- Je vindt alle schilderijen waar Thé Tjong-Khing naar verwijst op de schudbladen (met uitzondering van mevrouw Hond haar schilderij) in bijlage. Die omvat de meest opvallende verwijzingen van de illustrator naar schilderijen. Het is nl. onbekend hoeveel andere verwijzingen er nog (kunnen) zijn. Haal ze erbij om te vergelijken met de illustraties van Khing.

Ter info (let op: Spoiler Alert):

- Kaft: Vincent van Gogh
- Kamer/Museum/Droom
- Schilderij 1: Frank Ghery & Vincent Van Gogh
- Schilderij 2: Georges Braque & Pablo Picasso
- Schilderij 3: Wassily Kandinsky & Pablo Picasso
- Schilderij 4: Salvador Dali

- Schilderij 5: David Hockney & Claes Oldenburg
- Schilderij 6: Salvador Dali, Piet Mondriaan, Henry Moore, Eduard Munch, Marc Chagall, Edward Hopper, Ernst Ludwig Kirchner, Henri De Toulouse-Lautrec, Henri Matisse & Keith Haring
- Schilderij 7: Max Beckmann, Auguste Rodin & Henri Rousseau
- Schilderij 8: Henri Rousseau, Paul Gauguin, Co Westerik, Claes Oldenburg
- Schilderij 9: René Magritte, Katsushika Hokusai
- Kamer/Museum/Droom
- Kamer

Je eigen kunst met taart

De droom met alle verschillende kunstenaars heeft Hond geïnspireerd om haar kunstwerk te herwerken. Nu heeft ze een schilderij gemaakt dat invloed heeft gehad van verschillende stromingen. Laat de kinderen nu zelf verschillende schilderijen kiezen (uit het boek) die hen aanspreken en zelf kunst met taart maken.

Materiaal

- Het boek, boeken/afbeeldingen van de kunstenaars
- Papier (misschien zelfs groot papier: A3)
- Verf en penselen (veel verschillende kleuren)
- Waterpotjes

Opdracht

- 1 Laat de kinderen door het boek/de boeken bladeren om naar de schilderijen te kijken.
- 2 Laat de kinderen hun eigen 'kunst met taart' schilderen.
- 3 Laat de kunstwerken drogen in de vorm van een museum.
- 4 Laat de kinderen eventueel ook een kaartje uit de memory bij hun schilderij leggen (als ze nog weten op welk kunstwerk ze zich inspireerden) en loop met de groep door dit museum.

ANDERE LEESTIPS

- Kobe maakt een museum / Ashild Kanstad Johnsen (De Vier Windstreken, 2014)
- De kleur van de lucht / Peter H. Reynolds, Peter H. Reynolds (ill.) (Lemniscaat, 2013)
- Meneer Kandinsky was een schilder / Daan Remmerts De Vries (Leopold, 2010)
- Meneer René / Leo Timmers, Leo Timmers (ill.) (Querido, 2010)
- Het kleine museum / Alain Le Saux, Grégoire Solotareff (Querido, 2010)
- De [reeks kinderkunstboeken](#) van het Gemeentemuseum Den Haag en uitgeverij Leopold

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren. Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.